

PAPER DETAILS

TITLE: İÇERİDEN ÖĞRENENLERİN TİCARETİ SUÇU

AUTHORS: Ali EVİK,Vesile EVİK

PAGES: 1-56

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/95856>

İÇERİDEN Ö

Ya

Yard

GİRİŞ

mektedir³. İlk olarak T maddesinin⁴ (A-1 nolu) na alındığı görülmektedir. Borsada işlem yapan ya cut olanaklardan eşit şe borsanın suç teşkil eden lerinin etkin bir şekilde

Çalışmamızda önceli tir. Daha sonra sırasıyla bir sermaye piyasasına s li bir sorun haline gelen nunlarda suçun düzenle

kan ve İngiliz Hukuk
zenleme de, 1934 ta
(*Securities Exchange*
almıştır. İngiltere'de
rimi yerine "*Insider*
trini ve mahkeme ya
ni kullanmayı tercih
trininde kimi yazar
rek kullanılmış⁸, k
"*Insiderrecht*"⁹, kim
"*Vororientierten*=önc
ifade edilmistir. Fra

ce ise “insider muamele yapmak”¹⁶, “kamuyu”¹⁷, “içerden ticaret”¹⁸, “içeriden”¹⁹, “içerdekilerin”²⁰, “içerdekilerin”²¹, “içerdekilerin”²² veya yalancı gerekçesiyle aynen yakınlık mi tercih edilmiştir.

Biz de çalışmamızda bu tür ifadelerin kullanılmayı tercih etmiyoruz. Hemen hemen örtüşen ifadeler ceza hukuku ile ilgiler

lerce uygulamadaki
ye çalışılmaktadır. S
yer vermeyen, huk
ağırlık taşıdığı²⁴ ülk
ilişkin kamuya açık
içerdeki bilgiyi tüyo
dakata yükümlülüğü
trinde hemen her ya
meye çalıştığı²⁶, kar
verildiği²⁷ görülmek

Bu suç tipi bak

II) YABANCI ÜLK

A) Amerika Birle

Amerikan sermaye
öğrenenlerin ticareti
üzere çeşitli kanunla
tedir. Söz konusu su
satılması ve bu nede
cu kabul edilen Mavi
lerince yaptırım altır
sasına" ve "kamunun
teliğindeki 1933 tari

1934 tarihli Kanun
aydınlatılmasına yön
nun amacı da, tıpkı
yönelik risk unsuru
kamunun tam olara
ağırlık vererek yatırım
çalışmaktır. Söz konu
sı sağlanmaya çalışıl
yatırımcılar arasında
tadır³⁵.

Menkul kıymetler

İçtihat hukuku kuralı
ri bilgiyi menfaat kar
lal ettiklerinden dola
mektedir. Meslek ve
bilgi edinenler bakın
daki temel felsefe; a
özel bir güven ilişkisi
lama ve koruma yü
maktadır³⁹.

Doğrudan ve dola
bilmeleri ancak, bilg

rities Exchange Comm
zuatımızdaki Sermay
göstermektedir.

İnceleme konumu
ilgili bulunmamakla v
reketlere yönelik oldu
nun'un 10b-5 madde
içeriden öğrenenlerin
muya açıklanmamış
geçerli olduğu ifade e

Kanun'un 10b-5

c) Üçüncü şahısların
açıklanması gerekli o

d) Menkul kıymet
seye hile teşkil edebil

kanun dâhilinde

Bu düzenlemede
nenlerin ticareti, ma
rının işlenmesini eng
dele etmek bakımınd
bir hüküm koyma yo

ğer şirketlerin hissele
re tavsiyelerde bulun
renilen bilgi de; “bilgi
kul kıymetlere ilişkin
da hisse senedinin de
tanımlanmaktadır⁵³.

ABD’deki düzenle
nusu suçla mücadele
leceğine inandığında
lere daha fazla önem
Kanunu’nun Bölüm
sun gerçekleştirilebilme

niyle bilgi sahibi olan faili olarak sorumlu piyasası kurumları, hangi bir tanesiyle rudan veya dolaylı k terlidir. Ancak, söz olduğunun da bilin

C) Federal Alm

Federal Almany ne, ilk olarak 13.11

Tüm bunlara ek olarak içeriden bilgi edinme da elde etmeleri yeterleri arasında bir bağ

İçeriden öğrenenlerin (ikincil içerik) rumlu olabilmeleri icmaları yeterlidir⁶³. K nucu bilgi sahibi ola hukuku bakımından

b) Sermaye piyasasındaki belirlenen şartlar bütününe uyum sağlayarak çıkarabilmek için yetkinlik

olması gerekmektedir.

4. fıkra da içeriden ve dışardan sermaye piyasasının değerini önemli ölçüde etkileyen faktörleri belirlemek için bir ölçü getiren ve bu ölçüye göre sermaye piyasasının tercihlerini etkileyen

5. fıkra sermaye piyasasının düzenlenmesiyle görevli kişilere ilişkin

sa)⁶⁵ tarafından yöne
sermaye piyasası ara

Kanun Kararnam
mayacaktır.

İçeriden öğrenenle
düzenlemektedir: Her
sıfatı veya bir iş faal
fonksiyon veya bir gö
sahip olup da;

a) Bunu kullanan

dığını düşündüğünde
edilen ürün veya çıkartma

İtalyan doktrinine
fail bulunmaktadır:

a) Birinci grup fail
dır. Bunlar, şirket içi
sahibi olan kişilerdir.
ortaklar da dahildir.

b) İkinci grup fail
şilerdir. Bunlar, hisse
icinden almaya da m

rinde genişletmeye g
mıştır⁷². Daha son
maddesi ile yasal çer
pit edilmiştir⁷³. Gür
suçlarıyla daha etkin
sermaye piyasası su
Para ve Finans Kanı

Söz konusu Kan
nu'nun 225-109 m
meslekleri veya göre

a) Hisse senetler

Fransız hukukunda fail olarak ortaklığın p maktadır. Bunlar aras ayırım yapmak kanun kün değildir. Bu nede olarak bilgiye sahip o rülmektedir⁷⁶.

F) İsviçre

İsviçre mevzuatında re Ceza Kanunu'nun

edileceği, şirketlerin
lara ilişkin bilgilerin
duğu da ifade edilm

4. bentte anonim
3. bendin her iki şir
5. bent ise gizli bil
yabancı bir şirketin
duğunda, 1. ve 4. b
dir⁷⁹. 162. maddede
sının cezalandırılma
tadır.

H) Japonya

Gelişmiş bir serm
su suça ilişkin ilk dü
salar Kanunu'nun (Se
3. maddeleri ile gerç
yapılan değişikliklerle
nun'un söz konusu h

a) İçeridekiler,⁸³

b) Kısmi içerideki

c) Eski içeridekile

reti Üzerine Avrupa
dığı görülmektedir⁸⁵

Direktifte⁸⁶ içere
sermaye piyasası an
olan ve kamuya açık
ni etkileyebilecek ni
tadır.

Direktif md 1 (2)
nu olabilecek serma
leri, b) Tahviller, c) F
leri ele geçirme dev

misyonu tarafından ay
dır. Direktifte “İçeride
Konsey tarafından 19
rürlükten kalktığı da

2003 tarihli direk
münde⁹¹ “sermaye piy
piyasaya yönelik güve
lanması, içeriden öğre
larına yönelik aldatıcı
nın bu piyasa için bir

Tüm bunlara ek ol

rını kapsadığı, her ik
beple de ortak bir tal
ne bir düzenlenmeni
maktadır. Bu sonucu
üye ülkelerin serma
için 2005 yılı sınır ol

Üye ülkelerin di
geç Ekim 2004 tarihi
cek genel ve esnek, l
lerde bulunmalarını

Sözleşme Dış

a) Bir müşteri tara
beklentisiyle müşterin

b) Doğrudan veya
ya (sermaye piyasası a

c) Bir veya birden

olup aleni kılınma
kılındığında sermaye
araçların değerini öne

Direktifin 2. madd
tü niyetli yatırımcıların

III) KANUNİ UNS

2499 sayılı Serm
den öğrenenlerin tica
maktaydı. Bugünkü
şiklikle eklenmiştir.

Söz konusu suç,
nin (A-1 nolu) bendin
kileyebilecek, henüz
üçüncü kişilere menf
piyahasında işlem yo
de mameleki uyarar s

bu suçun faili olalı

Söz konusu suça i
leştirme Uygulamaları
tadır. Ancak, Türk Se
lemenin konuyla ilgili
yılı Kanun kapsamınd
küm kapsamında olma
itibariyle 47. maddesi
hükmü irdeleyeceğiz.
özde farklı olmadıkları
ki hüküm bakımından

kuruluşlardan Sermaye
hisseleri borsada işle
ve üyeleri, denetçiler
neli ile Özelleştirme
layısıyla bu kuruluş
öğrendikleri, henüz k
Bu bilgileri kendiler
amacıyla kullanarak
sındaki fırsat eşitliği
rına yönelik olarak
menkul kıymet alımı

seleri borsada işlem gören şirketler, üyeleri, denetçileri, diğer tarafları ile özelleştirme yükselemleri ve çocukları sayılmakla birlikte, ilk fark, 4046 sayılı Kanun'un yasası Kanunu'nda sa

İki düzenleme arasında Kanun'daki içeriden örneğin kamuya açıklanmamış bir şeyin değerini etkilemeye yönelik bir unsur bakımından

Kanaatimizce bu 57. maddenin 8 nolu muzu oluşturan suçları gerekmektedir. Örneğin bir sayma yoluna girilmesi içerisinde yer almak öğrenenlerin ticaretindeki şirketlere, diğerlerine yöneliktir.

İçeriden öğrenenlerin suça konu bilgileri

C) Meslek Sırrının

Meslek sırrının¹⁰⁹ ticareti suçu arasında korunan hukuki değeri suçta da fail, öğrendiği meslek sırrını açıklar bir şahıs/birey zarar korunan hukuki değeri ilce yapılan açıklama değeri “gizli kalması girmektedir¹¹⁰.

nılması", bu suçta i
eden hususun sır sa
ortadan kaldırılması

Suçun neticesi b
tehlike suçudur. Bu
run fiilen bir zarara
olarak düzenlenen d
si aranmaktadır.

Yukarıda belirtti
çu bakımından, ka

kileyebilecek nitelikte olması da gerekmektedir. Dayalı manipölasyon mesnetsiz” bir bilgi olmak kul kıymetin değerinde yönlendirilmesi tehlike

İçeriden öğrenenler yon suçunun aksine, larda bulunarak serm ri dışında etkileyerek, kıymetin değerinde m

metleri işlem gören
müdürleri, denetçile
ri veya teknik perso
akrabalık veya arka
ilişki sebebiyle kamu
maları sonucu men
sebeple de borsaya s
olarak düzenlenmek

Yukarıda giriş b
konusu suç tipi ile
lemesini engelleyen

eşitlik borsaların vazgeçilmez piyasa-
piyasaasının etkinliğinin
arasında bilginin eşit
bir özelliğidir. Yatırım
ması çok zordur. Bu r
den geldiğince azaltıla

Madde metninden
piyasaası ile ilgili olara
taya atılması söz kon
kesçe bilinmeyen doğ
nedeniyle elde edilme

hukuki menfaati ko
çıkmaktadır¹³².

VI) FAİL

Söz konusu suç
şiler sayılmaktadır:

a) Sermaye Piya
bunlara hâkim işlet

aa) Yönetim

*Sermaye Piyasası Ka
... Kurul'a bilgi verilm
Bu hükümden de anl
reler ve TC Merkez Ba*

*Yine Sermaye Pi
III/20 nolu tebliğde¹³
takların yeni çıkardık
kaydettirilmesinin ara
meden de bu tebliğ ç
lıklar ile Yabancı Yatı
şiler" de ihraççı olabi*

halinde bulunabilecek herkesi suç faili

Maddede sayılan Acaba ihraççılardan kendisi¹³⁹ midir, yoksa kimdir? Kimi Kanunla bu tarz olumsuz sonuç suç bakımından kapazetlenmiştir¹⁴⁰. Bizim kanunumuzda bu kanunla bu kanunla bulunmama

Hatırlanacağı üzere kanun kabulünden önce, t

rak, “tüzel kişiliğin do
zel kişilerin maddi bü
dan dolayı, gerçek kiş
lerin tüzel kişilerin y
lerden oluştuğu” kana

Yeni Türk Ceza Ka
deki tartışmanın bir a
TCK’nun “ceza sorum
(2) nolu fıkrasında ye
uygulanamaz.”¹⁴⁴ şek
ğu olmadığını düşün
madde ile söz konusu

Tüm bunlara ek
sebebiyet vermemek
lerinden ayrıldıktan
konusu bilgileri kul
çizmekte yarar görm

Bu kişilerle tema
bilgi sahibi olabilece
renenlere gelince; bu
ki içeriden öğrenen
açısından zincirin n
arz etmektedir. Bu b
tutulabilmesi için he

piyاساسı araçlarının d
lanmamış bilgileri ker
mak amacıyla kullan
arasındaki eşitliği boz
veya zararı bertaraf et

A) Hareket

1) İçeriden Edini

Türk Dil Kurumu
ği olgu, gerçek ve ilkel
yolu ile elde edilen m

rında da, kullanmanın
ğil, söz konusu bilginin
ması hallerinde de a
görölmektedir.

Örneğin AB üyes
ça ilişkin yasak, sadece
ilişkin olmayıp, serm
kapsamaktadır: a) Şi
lemi, b) İçeriden bilgi
ni arttırmaya veya a
edinenin borsada tar
leştirdiği her türlü ti

kendi özel çabası ve g
mektedir, bunun için
dan önce kullanılmış

Kullanma fiilinin a
mekte olan kişiler ara
olması" da gerekme
düzenlemeye gerek bu
linmeyen bir bilginin
na diğer yatırımcılar z
konusu olmaktadır. E
bilginin kamunun ma

bilgi olması gerektiğidin
nin mümkün, bilginin

Bilginin, kamuya a
mış olması da şart de
bilir olması, diğer bir
ulaşılabilir olmasıdır¹
şekli ve piyasa tarafın
hakkında somut olara

Bilginin içeriği kon
li olan bilginin sermay
de etkileyebilecek uyg

yabilir. Korunan hukuk
cezasız kalmaların ö
bilgiyi” menkul kıyme
le açıklanmamış bir b

b) Kullanılan Bil rini Etkileyebilecek

Kullanılan bilginin
ye piyasasında işlem
sı yönünde bir sonuc
lukta bir bilgi olması
nusu bilginin yatırım

trinde de bilginin gerçeğe
olan bir olaya ilişkin o
hilinde olan verilerin,
değerlendirme veya te
da değerlendirilmemesi

Yine anılan suçun
kişilerden elde edilen
lecek nitelikteki bilginin
fonksiyonu itibarıyla o
dan veya dolaylı olarak
mektedir. Diğer bir o
fonksiyonu itibarıyla

kadar geçen sürede, d
amacıyla başkalarına
vası'nda da; "...kişise
kullanımının ihlal kap
mış, çalışanın kendisi
ğışmeyeceği..."¹⁸¹ şek

3) Hareketin Öne

İçeriden öğrenenle
desi incelendiğinde, k
neticeyi göstermekle y

İçeriden edinilen
su suçun “tek harek
maktadır.

B) Netice

İçeriden edinilen
illerden herhangi bir
olur¹⁸⁶. Ancak bunu
kullanılması sonucun
meleki çıkar elde etm
gerekmektedir¹⁸⁷. Ak
şebbüs aşamasında k

C) Teşebbüs

Söz konusu suçun düzenlenmiş olmasından yız¹⁹². Failin, içeride yarar sağlayamamış olması durumunda, 7 birle tam teşebbüs, k çekleştirmiş olmasına durumunda eksik teş

Bilindiği üzere 52 ve eksik teşebbüs ayr

nu'nda ve diğer yas
ilişkin özel bir huku

Erman, failin bi
bertaraf etmek zorun
çekleşmesi koşuluyla
kânının kaybedilme
nında başvuramama
hukuka uygunluk s

Kanaatimizce bu
tehlikesi ile karşı ka

IX) MANEVİ UNSUR

Suçun manevi unsuru, kastın açıklanmamış olan gizli bir şekilde, şeklindeki genel kast² şeklinde, üçüncü bir kişiye bir zarar, tenmesi yönündeki öz kastın kamuya açıklanmış olması, bir hata olup kasti ortadan kaldırır.

Bununla birlikte bir kastın bileceğini sanması yönünden, kastın

nin, kanun koyucu t
tıcı neden olarak düz
rasında düzenlenmiş
runca verilecek ağır p
işlenmesi suretiyle e
şeklindeki bu ağırla
ağırlatıcı nedendir. S
kiminden failin gerçe
sağlaması gerekmektedir

ABD uygulamala
zarar"ın hesaplanma

“Suçta tekerrür ve ö
uyarınca artık tekerr
terk edilmiş olup sac
infaz rejimine göre çe
netimli serbestlik te
dır²⁰⁸. (Yeni TCK md

5. madde hükmü
nu'ndaki ceza içeren
dan, bu durumda ar
maddesinin üçüncü
rür uygulaması son

cezai eylemler (gene)
ğundan içeriden öğre
kün değildir.

XI) İÇTİMA

Sermaye Piyasas
te, başka suçlarla iç
içeriden öğrenenlerin

Fail hakkında m
tiren eylemlerin tekr

Konuya bu açıdan
lerine uygun ve geni
çıkmakta olan Kanun
sı uygulamaların, öz
orijinini teşkil eden A
mevzuatı kapsamınd
önüne alınmış olduğ
kemiz koşullarına uy
şılmaktadır.

Yine suçun yaba
yukarıda yer verdiğin